

Aan
de gemeenteraad

Datum 18 januari 2022
Zaaknummer 2022-0005372
Betreft Tussenevaluatie 'Samen tegen Armoede 2018-2022'

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Pijler Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Marten Meinster
E-mail: m.meinster@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Marten Meinster
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In het raadsvoorstel over de voortgang van het programma 'Samen tegen Armoede 2018-2022' van september 2021 is toegezegd om in januari 2022 de evaluatie van het programma te delen met de raad. Dit sluit aan bij de eerdere toezegging aan de raad gedaan op 9 maart 2021.

Wat is de te delen informatie?

Onderzoeksbureau Significant heeft de tussenevaluatie van het programma 'Samen tegen Armoede 2018-2022' uitgevoerd. Hun bevindingen staan in het bijgesloten rapport. In deze raadsinformatiebrief geven we een korte terugblik op de ontwikkelingen binnen het programma en hoe deze context geven bij de bijgesloten evaluatie.

Het programma 'Samen tegen Armoede 2018-2022' is in 2018 gestart met als doel financiële problemen eerder te signaleren en daarmee te voorkomen dat inwoners in armoede raken. Ook was het doel om uitsluiting van kwetsbare inwoners en kinderen te voorkomen.

In overleg met partijen in de stad is het programma tot stand gebracht met daarin de volgende vijf pijlers en doelgroepen:

- 1) voorkomen en aanpakken van schulden;
- 2) goede start voor kinderen in armoede;
- 3) voorkomen en aanpakken van armoede bij werkende mensen (werkende minima);
- 4) voorkomen en aanpakken van gezondheidsproblemen als gevolg van armoede en schulden;
- 5) betaalbaarheid energietransitie voor huishoudens met een klein inkomen.

Corona heeft effect op doelen en resultaten

Begin 2020 werd duidelijk dat de toen ontstane coronapandemie ook dit programma zou beïnvloeden. Er werd geanticipeerd op de (financiële) gevolgen van de pandemie, die vooral kwetsbare inwoners zou kunnen raken, zoals inwoners met een kwetsbare gezondheid, jongeren en inwoners met flexibele arbeidscontracten. Met name vanuit deze laatste groep werd rekening gehouden met een groeiende vraag naar hulp en een daardoor toenemende druk op de voorzieningen zoals schuldhulpverlening. In reactie op deze verwachting is door de raad in december 2020 ingestemd met het voorstel tot intensivering van het programma. De extra rijksmiddelen zijn vervolgens met name geïnvesteerd in de eerste programmaliijn: voorkomen en

aanpakken van schulden. De focus binnen het programma verschoof door deze verwachtingen naar de eerste vier pijlers.

Bijna twee jaar na het begin van de pandemie en een jaar na intensivering van het programma, is duidelijk dat een boeg golf aan schuldhulpvragen vooralsnog uitblijft. Onduidelijk is of dit het gevolg is van de ondersteunende maatregelen van het Rijk of de groeiende economie. Of de boeg golf in 2022 zal optreden, blijft daarom ongewis. Vast staat echter wel dat de intensivering van het programma en daarmee extra investeringen in o.a. vroegsignalering van schulden, zich uitbetaalt: inwoners met beginnende schulden komen direct in beeld bij hulpverleners. De doorontwikkeling van vroegsignalering blijft dan ook een belangrijk doel in 2022.

Uit de tussenevaluatie blijkt ook dat de corona-situatie invloed heeft gehad op de resultaten van het programma. Doordat er minder mogelijkheden waren voor persoonlijk contact in de uitvoering van het programma, zijn minder inwoners bereikt. Daarom zullen we ook in 2022 inzetten op het vergroten van bereik onder kwetsbare inwoners door vindplaatsen van hulp uit te breiden met de extra middelen van het Rijk. Daarnaast krijgt ook de vijfde pijler, de betaalbare energietransitie, in 2022 extra aandacht door inzet op bestrijding van energiearmoede.

Ontwikkeling schulden en effecten vroegsignalering

Uit de tussenevaluatie blijkt dat het aantal Dordtenaren dat gebruik maakt van onze schulddienstverlening de afgelopen jaren stabiel is gebleven en door de corona-situatie niet is beïnvloed. Wel is sprake van een daling van het aantal nieuwe aanmeldingen voor een schuldhulpverleningstraject, zoals blijkt uit het in september 2021 met de raad gedeelde OCD onderzoek 'Data & Duiding Sociaal Domein 2016-2020 (zaaknummer 2021-0126361).

De evaluatie toont ook aan dat een nieuwe doelgroep wordt bereikt door het project Vroeg Eropaf. Het is mogelijk, maar niet aangetoond, dat dit hoge bereik zorgt voor een lager aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening. Uit de evaluatie van Vroeg Eropaf blijkt namelijk dat Dordrecht bovengemiddeld presteert in het bereiken van inwoners. In Dordrecht krijgen we met 55% van de benaderde inwoners contact. Landelijk ligt dit op 26%. In 23% van de contactmomenten maakt een inwoner in Dordrecht gebruik van het hulpaanbod. Landelijk ligt dit op 6%. Dit blijkt uit cijfers uit de landelijke monitor vroegsignalering, waarin gegevens van 105 gemeenten worden bijgehouden (cijfers over januari t/m september 2021).

Samenwerking tussen uitvoeringspartners is versterkt

Binnen het programma, is geïnvesteerd in samenwerking binnen de Dordtse ketenaanpak schulden. Uit de evaluatie blijkt dat de resultaten van de ketenaanpak vooralsnog vooral kwalitatief meetbaar zijn en nog te weinig tot uitdrukking komen in cijfers. Omdat niet alle partijen hun doorverwijzingen registreren is het onduidelijk hoeveel inwoners binnen de keten zijn geholpen. Ook blijkt het uitwisselen van gegevens met het oog op privacywetgeving in veel gevallen niet toegestaan. Bij de start van de samenwerking was het wel de veronderstelling dat er meer gegevens uitgewisseld zouden kunnen worden. Een gedegen registratie van resultaat is voor 2022 een prioriteit om naast kwalitatieve resultaten ook kwantitatief aan te kunnen tonen dat de onderlinge samenwerking haar vruchten afwerpt.

Het kwalitatief onderzoek laat zien dat hulpverleners, zowel betaald als vrijwillig, zorgen voor een uniforme en gelijkwaardige behandeling van hulpvragen van inwoners. Het trainen van medewerkers heeft een belangrijke rol gespeeld bij het vergroten van de samenwerking van uitvoeringspartners.

De medewerkers van de Sociaal Wijkteams en van de afdeling ABS (Afdeling budgetadvies en schuldbemiddeling) van de SDD voor wie de Dordtse ketenaanpak relevant was, hebben deze training gevolgd en voeren gezamenlijk gesprekken met inwoners om te zorgen voor optimale toeleiding naar hulp.

Aanbevelingen minima-effect rapportage Nibud

De raad is in januari ook geïnformeerd over de aanbevelingen van het Nibud afkomstig uit de minima-effect rapportage (MER). We herhalen nu daarom niet wat al is gedeeld, maar merken wel op dat de eerste aanbeveling uit de MER, het vergroten van het bereik onder inwoners, ook in deze tussenevaluatie terug komt. Uit de gesprekken met de betrokken partijen ziet ook Significant dit namelijk als belangrijk aandachtspunt (zie 4.4 in de evaluatie). In overleg met de samenwerkingspartners intensiveren we in 2022 de vindbaarheid van hulp. Hierbij ligt de focus op

locaties waar we doelgroepen aanspreken die we tot op heden te weinig zien: jongeren, inwoners die moeite hebben om Nederlands te spreken en inwoners die sceptisch zijn over de overheid en professionele hulp, en zich daardoor ook niet snel melden bij het stadskantoor of wijkcentrum.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Het programma 'Samen tegen Armoede 2018-2022' loopt tot en met december 2022 door. In de tussentijd doorloopt de raad het proces van het herijken van armoede- en minimabeleid van 2023 en verder.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Instemmen met Intensivering programma Samen tegen Armoede en de voorgestelde structurele dekking - Raadsvoorstel;

Raadsinformatiebrief over Voortgang programma Samen tegen Armoede - Raadsinformatiebrief; Voortgang programma Samen tegen Armoede - Raadsvoorstel;

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsvoorstel voortgang programma 'Samen tegen Armoede', september 2021
(21.0701.6071.6407)

Raadsvoorstel intensivering programma 'Samen tegen Armoede', december 2020
(20.1130.2745.2712)

Raadsinformatiebrief voortgang programma 'Samen tegen Armoede', april 2020
(20.0323.1113.5329)

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester